Spis treści

PRZEDMOWA DO WYDANIA DRUGIEGO **10**

WSTĘP **11**

GEOLOGIA HISTORYCZNA JAKO NAUKA **13**
Względny wiek skał i procesów geologicznych 15
Metody paleontologiczne 15
Ćwiczenie 18
Metody litologiczne 19
Metody diastroficzne 19
Ćwiczenie 20
Metody geofizyczne 21
Metody archeologiczne 21
Bezwzględny wiek skał i procesów geologicznych 22
Metody izotopowe 23
Metody magnetometryczne 23
Metody radiogeniczne 25
Metody chemiczne i biologiczne 25
Metody syderalne 25
Metody sedymentologiczne 26
Pytania kontrolne 26
Test 26
Literatura uzupełniająca 27

PREKAMBR 28
Ewolucja skorupy ziemskiej 28
Świat organiczny 30
Klimat 33
Cykle tektoniczne 33
Skały prekambru w Polsce 36
Sudety 36
Polska południowa 37

Polska północno-wschodnia . . . 38
Kopaliny użyteczne . . . 39
Pytania kontrolne . . . 39
Ćwiczenia . . . 39
Test . . . 39
Literatura uzupełniająca . . . 40

ERA PALEOZOICZNA . . . 41
Kambr . . . 43
Świat organiczny . . . 43
Paleogeografia i klimat . . . 47
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 49
Utwory kambru w Polsce . . . 52
Góry Świętokrzyskie . . . 53
Sudety . . . 56
Polska północno-wschodnia . . . 57
Polska południowa . . . 58
Kopaliny użyteczne . . . 58
Pytania kontrolne . . . 59
Ćwiczenia . . . 59
Test . . . 60
Ordowik . . . 60
Świat organiczny . . . 60
Paleogeografia i klimat . . . 64
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 65
Utwory ordowiku w Polsce . . . 67
Góry Świętokrzyskie . . . 69
Sudety . . . 70
Polska północno-wschodnia . . . 70
Inne rejony . . . 71
Kopaliny użyteczne . . . 72
Pytania kontrolne . . . 72
Ćwiczenia . . . 72
Sylur . . . 73
Świat organiczny . . . 73
Paleogeografia i klimat . . . 77
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 79
Utwory syluru w Polsce . . . 81
Góry Świętokrzyskie . . . 81
Sudety . . . 83
Polska północno-wschodnia . . . 83
Inne obszary . . . 83
Kopaliny użyteczne . . . 83
Pytania kontrolne . . . 84
Ćwiczenia . . . 84
Orogeneza kaledońska . . . 85
Pytania kontrolne . . . 88
Test . . . 88
Dewon . . . 89
Świat organiczny . . . 89

Paleogeografia i klimat . . . 95
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 96
Utwory dewonu w Polsce . . . 100
Góry Świętokrzyskie . . . 100
Sudety . . . 103
Górny Śląsk . . . 103
Lubelszczyzna . . . 104
Pomorze . . . 104
Polska południowa . . . 104
Kopaliny użyteczne . . . 104
Pytania kontrolne . . . 105
Ćwiczenia . . . 105
Test . . . 105
Karbon . . . 106
Świat organiczny . . . 106
Paleogeografia i klimat . . . 113
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 114
Utwory karbonu w Polsce . . . 117
Góry Świętokrzyskie . . . 117
Górny Śląsk . . . 117
Sudety . . . 120
Lubelszczyzna . . . 120
Pomorze . . . 120
Tatry . . . 121
Kopaliny użyteczne . . . 122
Pytania kontrolne . . . 122
Ćwiczenia . . . 122
Perm . . . 123
Świat organiczny . . . 124
Paleogeografia i klimat . . . 128
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 129
Utwory permu w Polsce . . . 131
Niż Polski . . . 132
Sudety . . . 134
Górny Śląsk . . . 134
Góry Świętokrzyskie . . . 134
Kopaliny użyteczne . . . 136
Pytania kontrolne . . . 137
Ćwiczenia . . . 137
Test . . . 138
Orogeneza waryscyjska . . . 138
Pytania kontrolne . . . 141
Ćwiczenie . . . 141
Test . . . 141
Literatura uzupełniająca . . . 141

ERA MEZOZOICZNA . . . 143
Trias . . . 145
Świat organiczny . . . 145
Paleogeografia i klimat . . . 149

Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze. . . . 150
Ćwiczenia. . . . 153
Pytania kontrolne. . . . 153
Utwory triasu w Polsce. . . . 154
Góry Świętokrzyskie. . . . 154
Wyżyna Krakowsko-Częstochowska. . . . 156
Sudety. . . . 157
Niż Polski. . . . 157
Tatry. . . . 157
Kopaliny użyteczne. . . . 158
Pytania kontrolne. . . . 159
Test. . . . 159
Jura. . . . 160
Świat organiczny. . . . 160
Paleogeografia i klimat. . . . 165
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze. . . . 166
Utwory jury w Polsce. . . . 169
Obszar pozakarpacki. . . . 169
Karpaty. . . . 171
Tatry. . . . 172
Pieniny. . . . 172
Karpaty zewnętrzne. . . . 173
Kopaliny użyteczne. . . . 173
Ćwiczenia. . . . 174
Pytania kontrolne. . . . 175
Test. . . . 175
Kreda. . . . 176
Świat organiczny. . . . 176
Paleogeografia i klimat. . . . 181
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze. . . . 183
Utwory kredy w Polsce. . . . 184
Obszar pozakarpacki. . . . 184
Karpaty. . . . 186
Tatry. . . . 186
Pieniny. . . . 187
Karpaty zewnętrzne. . . . 188
Kopaliny użyteczne. . . . 188
Ćwiczenia. . . . 189
Pytania kontrolne. . . . 189
Test. . . . 189
Literatura uzupełniająca. . . . 190

ERA KENOZOICZNA. . . . 191
Paleogen. . . . 196
Świat organiczny. . . . 196
Paleogeografia i klimat. . . . 197
Charakteryska sedymentacji i ruchy górotwórcze. . . . 198
Utwory paleogenu w Polsce. . . . 199
Obszar pozakarpacki. . . . 199
Karpaty. . . . 200

Kopaliny użyteczne . . . 201
Pytania kontrolne . . . 203
Neogen . . . 203
Mioceń i pliocen . . . 203
Świat organiczny . . . 203
Paleogeografia i klimat . . . 205
Charakterystyka sedymentacji i ruchy górotwórcze . . . 205
Utwory miocenu i pliocenu w Polsce . . . 206
Niż Polski . . . 206
Zapadlisko przedkarpackie . . . 206
Kopaliny użyteczne . . . 208
Pytania kontrolne . . . 210
Ćwiczenie . . . 210
Orogeneza alpejska . . . 210
Pytania kontrolne . . . 215
Ćwiczenie . . . 215
Test . . . 215
Czwartorzęd . . . 216
Świat organiczny . . . 216
Metody badań czwartorzędu . . . 221
Paleogeografia i klimat . . . 221
Zlodowacenia plejstoceńskie . . . 223
Historia Bałtyku . . . 225
Charakterystyka osadów . . . 226
Tektonika i wulkanizm . . . 227
Utwory czwartorzędu w Polsce . . . 228
Kopaliny użyteczne . . . 231
Rozwój kultur ludzkich . . . 231
Pytania kontrolne . . . 233
Test . . . 234
Literatura uzupełniająca . . . 235
Tabela stratygraficzna . . . 236
Indeks nazw paleontologicznych . . . 239
Indeks rzeczowy . . . 247